

Anne Hokkanen ja Mikko Vuohelainen
Innovative Village – Kehseliäät kylät

Maaseutupankki – malleja ja ratkaisuja?

Taustaa

- projektipäällikön lisäys nettisivuversioon

- ✓ Jamkin finanssikärjen opiskelijoita on ollut haastattelemassa kyläläisiä ja pankkivirkailijoita.
- ✓ Hankkeen Pohjois-Irlannin opintomatalla tutustuttiin kyläläisten omaan luotto-osuuskuntaan.
- ✓ Lisäksi maailmalta on kerätty esimerkkejä maaseudulla toimivista pankkipalveluista.
- ✓ Näitä esimerkkejä tuotiin kyläläisten keskusteluun Konginkankaalla 11.12.2013. Paikalla oli osallistujia myös mm. Sumiaisista.
- ✓ Keskustelu oli vilkasta ja sen pohjalta työlle etsitään jatkoa – hyvä aihe opinnäytetyölle! Tässä keskusteluillan esimerkit tutustuttaviksi, olkaa hyvä!

Terveisin Outi Raatikainen, projektipäällikkö

Paikallinen talletus- ja lainausyhteisö

- ✓ Järjestäytynyt ja läpinäkyvä, yksinkertaistettu osuuskassa-malli
- ✓ Ennalta määrätty toimintakausi 9-12 kk
- ✓ Lainat ja talletukset sidottu toimintakauteen
- ✓ Kaikki toimenpiteet avoimissa kokouksissa toimintajakson päättyessä
- ✓ Jäsenosuudet ja lukittu kassa
- ✓ Talletuksille korkoa, laina koroton, palvelumaksu
- ✓ max 3 X talletuksen määrä

Kenttätoimihenkilö/asiamiestoiminta

- ✓ Toimihenkilö matkustaa kerran kuussa syrjäkyliin tapaamaan jäseniä mukanaan mobiililaite, kuittitulostin sekä käteiskassa
- ✓ Perinteistä pankki- tai maksuautomaattia vastaava etäpiste, jossa voi hallinnoida tilejä, nostaa sekä tallettaa rahaa ympäri vuorokauden
- ✓ POS-laitteet (point-of-sale), jotka voidaan sijoittaa joko osuuskassan oman palvelupisteen yhteyteen tai ns. asiamiespisteeseen eli jonkun paikallisen kauppiaan toimipisteeseen.

K- ja S-ryhmän "kyläkauppapankki"

K-ryhmä

- ✓ Rahan nosto edellyttää ostamista
- ✓ Nosto enintään 200 euroa yhdellä ostokerralla, ei alarajaa
- ✓ Palveluveloitus on 50 senttiä nostolta, kerryttää Plussa-pisteitä
- ✓ Minkä pankin debet-kortilla tahansa

S-ryhmä

- ✓ Vain S-pankin asiakkaille
- ✓ Nostaminen ja tallettaminen S-ryhmän toimipaikkojen kassoilla
- ✓ Maksuton palvelu
- ✓ Rahan nostaminen tai tallettaminen ei edellytä ostamista

M-pesa -mobiiliraha

- ✓ Käyttäjä tallettaa käteisen M-pesa -tilille esim. operaattorin myymälässä, huoltoasemalla tms. palvelupisteessä jossa käsitellään käteistä
- ✓ Käyttäjä saa vastaavan määrän ”virtuaalipoletteja”
- ✓ Käyttäjä lähettää tekstiviestejä eli ”virtuaalipoletteja” maksaessaan palveluja ja tuotteita
- ✓ Tunnistautumiseen riittää matkapuhelinliittymä

Mobiilipalvelut

Ennuste: mobiilikauppa kasvaa 500 % vuoteen 2016 mennessä.

Neljä keskeisintä asiaa tulevaisuuden kehityksessä:

1. Sijaintiin perustuva mobiilimainonta

- ✓ kohdistettu mobiilimainonta on hyvä keino ohjata kävijävirtaa liikkeisiin, esim. käytetään paikannuspalveluita lähetettäessä liikekohtaisia tarjouksia MMS-viestinä

2. NFC-pohjaiset mobiilimaksut tulevat olemaan olennainen osa itsepalvelukassoja. Mikäpä sen helpompaa kuin maksaa ostokset älypuhelinta vilauttamalla.

3. QR-koodit

- ✓ palkkioon perustuvien koodien avulla yritykset saavat kuluttajat käytännössä innostamaan tuotteista entistä enemmän

4. Sosiaalinen media ja mobiilimaksu

- ✓ Sosiaalisen median yhdistäminen mobiilimaksuihin ja verkkokauppaan
- ✓ halutaan ainutlaatuinen mobiilikokemus, joka mahdollistaa myös sosiaalisen vuorovaikutuksen

Rahat omaan kylään eli vaihtopiirit ja paikallisraha

- ✓ Alan Watts taivasteli jo 1930-luvulla: "On absurdia sanoa, etteivät ihmiset voi vaihtaa keskenään, koska ei ole rahaa. Se on kuin sanoisi, ettei voi rakentaa taloa, koska ei ole metrejä eikä senttejä!"
- ✓ **Kylän omalla rahalla** korvataan virallinen raha tilanteessa, jossa virallisen rahan puute estää yhteisöä toimimasta.
- ✓ **Vauraus (=raha) ei virtaa paikkakunnalta mihinkään, vaan kiertää paikallisesti vaurastuttaen paikallisia asukkaita loputtomiin.**
 - ➔ **vaihtopiirit**
- ✓ Kylän oman rahan arvo sama kuin virallisen
- ✓ Ei korkoa, tili voi mennä myös miinukselle
- ✓ Riippumaton maailmantalouden heilahteluista
- ✓ Veronalaista tuloa elinkeinonharjoittajille

Toholammin Toho

- ✓ Taloustieteellisesti ei ole mitään eroa pankkisetelin ja pankkitalletuksen välillä. Molemmat ovat vaateita varastoidun kullan omistajuuteen; molempia siirretään yhtä lailla rahan korvikkeina.
- ✓ **Toho** on setelin tapainen maksusitoumuspaperi, jonka tuottajana ja myyjänä toimii Toholammin kehitys Oy.
- ✓ Ollut käytössä jo noin viisi vuotta, ja sillä halutaan lisätä kunnan omien palveluiden ostamista sekä tukea pk-yrityksiä.
- ✓ Vuosittain **Tohoa** on liikkeellä kunnassa muutaman kymmenen tuhannen euron edestä
- ✓ Kunnassa halutaan edistää paikallista yritystoimintaa oman paikallisvaluutan avulla.
- ✓ Toholammilla uskotaan että kunnan oma valuutta on pitkän tähtäimen keino kehittää ja tukea paikallista palvelua ja kauppaa.

Aikapankki

- ✓ Aikapankki on verkossa toimiva yhteisö, joka vaihtaa keskenään palveluita.
- ✓ Aikapankki voisi täydentää nykyisiä julkisia palveluita ja toimia niiden rinnalla.
- ✓ Toiminta kansainvälistä ja verkostoitunutta
- ✓ **Periaatteena** on, että kaikkien aika, työ ja avun tarve ovat yhtä arvokkaita: Kaikkien palveluiden **vaihtoarvo on sama eli 1 työtunti = 1 työtunti.**
- ✓ Poikkeuksen tekevät **vuokrauspalvelut**, mistä voi lainata **työkaluja** vaikka viikoksi.
- ✓ Jyväskylän Aikapankki

Palveluseteli ja kyläseteli

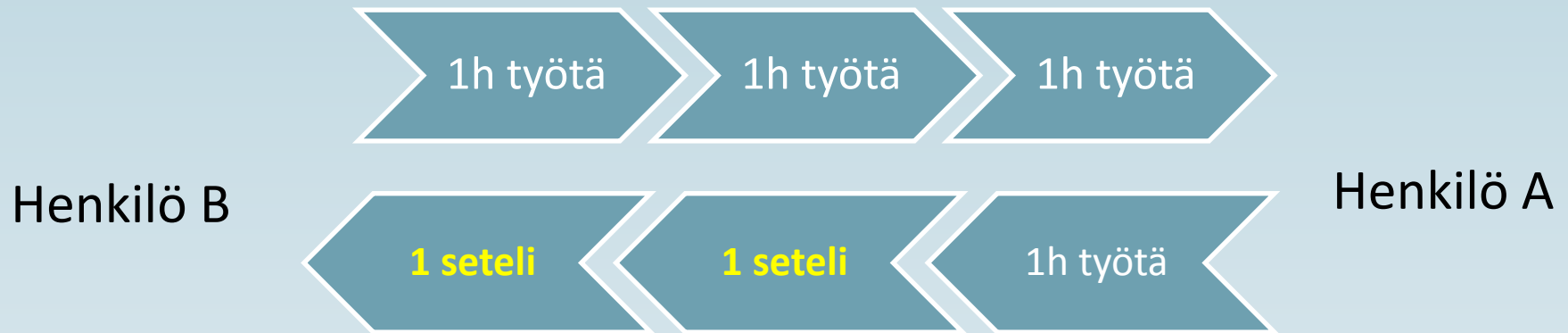
Palveluseteli

- ✓ Kunnan tai kuntayhtymän myöntämä ja sosiaali- ja terveysterveyspalveluissa käytetty maksuväline asiakkaille, joilla on todettu palvelutarve
- ✓ Kunta hyväksyy palveluntuottajat
- ✓ Vaatii Aluehallinto-viraston tai Valvira:n myöntämän luvan tuottaa sosiaalipalvelua

Kyläseteli

- ✓ Vapaasti hankittavissa oleva maksuväline kyläpalveluille
- ✓ Palveluntuottaja ja palvelu vapaasti valittavissa eri aloilta
- ✓ Myös sosiaali- ja terveysterveyspalveluja (näitä palveluntuottajia koskevat omat säännökset ja lait)
- ✓ Harkinnanvaraisen palvelusetelin ulkopuolelle jäävät saavat silti palveluja

Annen ja Mikon ehdotus: Aikapankki-kyläseteliyhdistelmä

Talkooperinne

- ✓ **Vapaaehtoinen ja palkaton yhteinen työrupeama**
- ✓ **Verrattavissa naapuriapuun**
- ✓ Talkootyö on palkatonta ja siksi myös verotonta työtä (paitsi jos työtä on aiemmin tehnyt palkattu työntekijä)
- ✓ Talkoiden järjestäjän tulee vakuuttaa talkootyöporukka ja työkohde vahinkojen ja tapaturmien varalta - talkoovakuutukset ovat pakollisia, mutta edullisia ja helposti järjestettävissä esim. internetin välityksellä.

Kylä ryhtyy tuottamaan itse palveluja

- ✓ **Sosiaaliset ja kulttuuriset resurssit: aktiiviset ja innostuneet ihmiset**

- ✓ **Kylä yrittäjänä, esim.**
 - Könnin kylällä Ilmajoella syntyi vastavalmistuneessa hirsirakennuksessa toimiva kioski kyläyhteisön yhteisellä talkootyöllä ja kylän väen lahjoittamilla rakennustarpeilla ilman ulkopuolista rahaa.
 - Punkaharjun Kulennoisten v. 2003 valmistunut uusi koulu ja päiväkotit ovat kyläyhteisön yhteistyön tulos.

- ✓ **Kylä, yhdistys tai yhteisö voi olla yrittäjänä**
 - Osuuskuntana tai osakeyhtiönä
 - Yhdistyksenä
 - Yhtymänä tai yhteismetsänä
 - Myös henkilöyhtiömuotoisena esim. avoimena- tai kommandiittiyhtiönä

- ✓ **Kylä yrittäjän ja yrittäjä kylän toiminnan tukena (Yrittäjä Tiina Ekholm 8.6.2013 Tykköö)**
 - Taloudellinen hyöty
 - Tekijät lähellä, yritys lähellä
 - Yrittäjä tuntee tekijät ja päinvastoin
 - Palvelut lähellä, joustavuus
 - Helppo toimia, tuttu ympäristö

Nuorten Akatemia

- ✓ Itse tehty tarkoittaa nuorten ryhmän toteuttaa pientä tai isoa unelmaa: bändi-iltaa omalle paikkakunnalle, oman teatteriesityksen tekemistä tai vaikkapa nuorisotilan kunnostamista.
- ✓ Nuoret voivat hakea 100-500 euron Itse tehty -rahaa projektiinsa sekä käyttää itsetehty.fi-nettipalvelua.
- ✓ <http://www.nuortenakatemia.fi/fi/hankkeet/itse-tehty/>.

Muita maksukäytäntöjä

- ✓ **(Kylä)Shekki** on vapaasti valittavan arvon paperinen maksuväline, jossa osoitetun summan siirron pankit (kyläpankki tai kyläkassa) myöhemmin toteuttavat saajan pyynnöstä
- ✓ **Sekki** on määrämuotoinen ja se voidaan asettaa nimetylle henkilölle tai haltijalle
 - Suomessa sekkien käyttöä sääntelee shekkilaki (244/1932)
 - Suomessa käytännössä jo harvinainen maksuväline
- ✓ **Vastakirja eli pankkikirja** on haltijalleen sekä tiliote että tilivarojen nostoväline. Karttuvaan talletustiliin annettava vastakirja on henkilökohtainen, ja haltijan tulee pankissa asioidessaan todistaa henkilöllisyytensä
 - Poistunut käytöstä
- ✓ **Säästökirja** on luonteeltaan velkakirja säästötilille. Säästökirjan käyttöoikeus on sen haltijalla, eikä henkilöllisyyden todistamista vaadita.
 - Poistunut käytöstä

Pääomarahastolainat

- ✓ **Sitra** on julkisoikeudellinen rahasto, joka rakentaa huomisen menestyvää, kestäväää ja hyvinvoivaa Suomea.
- ✓ Sitra perustettiin Suomen Pankin yhteyteen 1967 ja toimii nykyisin eduskunnan alaisena itsenäisenä rahastona.
- ✓ Sitra tuottaa tietoa, kehittää uusia toimintamalleja ja kokeilee niitä käytännössä.
- ✓ Yhteiskunnallisten yritysten kasvun turvaamiseksi Suomessa **perustettu 50M€ rahasto 2011**.
- ✓ Tavoitteena on ratkaista yhteiskunnallisia ja ekologisia ongelmia yritystoiminnan kautta.
- ✓ Päämäärä vaan yhteiskunnallisen hyvän tuottaminen - yritystoiminta tarjoaa tuottoa sijoittajalle ja tehokkaita ratkaisuja ympäristöongelmiin ja köyhyyteen.
- ✓ Sitra myös kokoaa rajat ylittäviä verkostoja sekä kehittää ja rahoittaa liiketoimintaa.